

Odabrane definicije demokracije

1. **Aristotel:** 'Republika (ili *politeia*) se može definirati kao 'organizacija grada (ili polisa) s obzirom na sve njegove službe općenito, te posebice na posebnu službu koja je suverena u svim pitanjima...U demokratskim gradovima, na primjer, narod (*demos*) je suveren...Kada mase upravljaju gradom vođene zajedničkim interesom, oblik vladavine se naziva prema generičkom imenu ...'ustavna vladavina'...Demokracija je usmjerena prema interesima siromašnih...(Aristotel 1995, 97-101)
2. **Calhoun:** 'Demokracija nije vladavina većine: demokracija je raspršivanje moći, zastupljanje interesa, priznanje manjina.' (John Calhoun, parafrazirao Roper 1989, 63)
3. **OED:** Demokracija je 'vladavina naroda; takav oblik vladavine u kojoj suverena moć počiva na narodu kao cjelini, a koju provodi direktno narod ili izabrani predstavnici.' (Oxford English Dictionary, 1933)
4. **Aron:** Demokratska vladavina je ona 'u kojoj je mirno nadmetanje za preuzimanje vlasti ustavno organizirano.' Fraza 'preuzimanje vlasti' podrazumijeva privremenu kontrolu. (Aron, 1969,41)
5. **Powell:** 'Natjecateljski izborni kontekst, s većim brojem različitih političkih stranaka koji se suočavaju s glasačima, identificira kontrolu nad suvremenim demokratskim procesom. Demokratski sustavi (su)...obilježeni natjecateljskim izborima u kojima većina građana može sudjelovati.' (Powell, 1982,3)
6. **Przeworski:** 'Demokracija je oblik institucionalizacije stalnih sukoba...(i) neizvjesnosti, te podvođenja svih interesa pod neizvjesnost...' (Przeworski, 1986,58)
7. **Bobbio:** Demokratski režim je 'prvi i glavni sustav proceduralnih pravila za stvaranje kolektivnih odluka na način koji omogućava najveće moguće sudjelovanje zainteresiranih strana.' (Bobbio, 1987,19)
8. **Przeworski:** 'Demokracija je sustav u kojem stranke gube izbore. Postoje stranke: podjela interesa, vrijednosti i stavova. Postoji natjecanje, organizirano prema pravilima. I postoji ciklična promjena pobjednika i gubitnika.' (Przeworski, 1991,10)
9. **Schmitter i Karl:** 'Moderna politička demokracija je sustav vladavine u kojem su oni na vlasti za svoje postupke odgovorni građanima, koji djeluju indirektno kroz natjecanje i suradnju svojih izabranih predstavnika.' (Schmitter i Karl 1991, 76)
10. **Seidenfeld:** 'Prema građanskom republikanizmu, država djeluje legitimno samo ako promiče 'javno dobro' političke zajednice...Građanski republikanizam se odnosi na dogovoreni postupak u stvaranju javnog dobra, uključujući kulture, vrijednosti, potrebe i interese. Građanski republikanci vide razvoj koncepta javnog dobra kao temeljnu svrhu demokracije - svrhu nužnu za osobni identitet i samoispunjenje. Građanski republikanizam također smatra da individualno političko djelovanje treba biti podređeno drugim političkim akterima. Stoga, teorija ne izjednačava javno dobro koje legitimira djelovanje vlasti s vladavinom većine. Društveni konsenzus o tome što je najbolje za zajednicu *kao zajednicu*, a ne kao gomilu privatnih interesa pojedinaca, je određujuće obilježje javnog dobra.' (Seidenfeld 1992, 1528-29)
11. **Vanhannen:** 'Demokracija je politički sustav u kojem su određene skupine zakonski ovlaštene da se natječu za moć i u kojem su institucionalni predstavnici moći izabrani od strane naroda i odgovorni narodu.' (Vanhannen 1997, 31)
12. **Finer:** Demokracija je 'država gdje se političke odluke donose uz suglasnost ili aktivno sudjelovanje većine naroda...Liberalizam, pak, prepoznajući da u krajnjem slučaju 'zakonska većina' mora prevladavati, nastoji zaštititi manjine kao što štiti

građanska prava pojedinca. Liberalna demokracija je *kvalificirana* demokracija. Priznato je osnovno pravo većine na vlastiti put, ali je taj put učinjen što je moguće težim.' (Finer 1997, 1568-1570)

- 13. Dahl:** 'Demokracija osigurava mogućnosti za 1) učinkovito sudjelovanje, 2) jednakost u glasovanju, 3) stjecanje razumijevanja, 4) ostvarenje kontrole nad planom rada (od strane naroda) i 5) uključivanje odraslih.' Političke institucije nužne za ostvarenje ovih ciljeva su '1) izabrani predstavnici, 2) slobodni, pravedni i česti izbori, 3) sloboda izražavanja, 4) alternativni izvori informiranja, 5) sloboda udruživanja i 6) državljanstvo.' (Dahl 1998, 159)
- 14. Danziger:** Demokracija je 'vladavina kod koje je autoritet vođa zasnovan na ograničenom mandatu danom od općeg biračkog tijela, koje bira između danih alternativa i ima određena prava na političko sudjelovanje i oporbu.' (Danziger 1998, 159)